

Solo transportavimas

Solo transportavimo esmė – kaip įmanoma greičiau nuimti kabantį nukentėjusįjį nuo virvės. Jei speleologas kaba nejudėdamas ant virvės apie 20 minučių, apatinės apraišos užspaudžia kojas, sutrinka kraujotaka ir atsiranda taip vadinamas apraišų sindromas (обвязочный синдром). Gali sutrikti širdies veikla, ir jei speleologas gavo traumą ar prarado sąmonę, situacija gali baigtis tragiškai. Todėl pagrindinė gelbėtojo užduotis – kaip įmanoma greičiau nuimti nukentėjusį speleologą nuo virvės. Paprastai greičiausiai tai įmanoma padaryti nuleidžiant jį ant kokios nors lentynos ar šulinio dugno, kur jam būtų galima suteikti pirmąją pagalbą ir kur nukentėjusysis, jei reikia, galėtų laukti, kol atvyks gelbėtojai ir prasidės gelbėjimo darbai.

Nukentėjusiojo nuleidimas:

Nukentėjusiojo nuleidimui bet kuriuo iš aprašytų metodų turėtų būti skiriama apie 1-2 minutės.

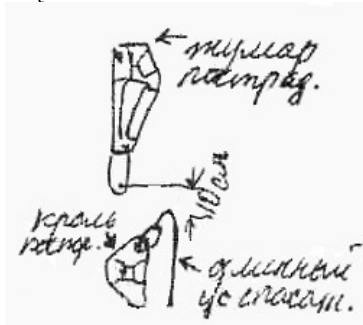
Situacija: nukentėjusysis pakibo ant virvės virš lentynos ar šulinio dugno, o jo porininkas- gelbėtojas yra po juo. Nukentėjusysis kaba ant krolio ir žumaro.

Pirmas metodas. "Krolis-krolis":

1. Iš apačios pakilti iki nukentėjusiojo ir įsegti savo trumpą ūsą į jo pagrindinį rapidą.
 2. Išsegti savo žumara.
 3. Naudojantis nukentėjusiojo žumaru ir pedaliu pristumti savo krolį kuo arčiau po nukentėjusiojo kroliu.
 4. Išsegti nukentėjusiojo žumara.
 5. Po savo kroliu įpinti nusileidimo įtaisą, įsegtą į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą. Nusileidimo įtaisas turi būti įpintas kuo arčiau krolio (tam, kad vėliau nukentėjusysis nepakibtų ant gelbėtojo trumpojo ūso) ir po to užblokuotas.
 6. Išsegti nukentėjusiojo krolį: pakilti savo kojas po nukentėjusiojo ir staigiu judesiu verčiantis atgal kojomis kilstelėti jį, tuo pačiu metu atsegant jo krolį. Šis judesys lengviau pavyks, jei gelbėtojo viršutinės apraišos bus laisvos. Atsegus krolį, nukentėjusysis turi pakibti ant nusileidimo įtaiso.
 7. Užlipti ant nukentėjusiojo ir priklausius ant jo klubų kilstelėti ir atsegti savo krolį.
 8. Leidžiantis iš prieš tai buvusios padėties įsegti du karabinius arba atotampą į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą arba nusileidimo įtaiso karabiną. Kitas šios saugos galas turi būti įsegtas į gelbėtojo pagrindinį rapidą.
 9. Nusileisti po nukentėjusiojo (gelbėtojas kabo ant dviejų karabinių, prisegtu prie nukentėjusiojo pagrindinio rapido) ir nusileidimo įtaisu nuleisti nukentėjusįjį žemyn.
- P.S.** Pasiekus šulinio dugną, neišsisegant nuo virvės reikia pasitraukti į saugią vietą.

Antras metodas. "Ilgojo ūso" metodas.

1. Iš apačios pakilti iki nukentėjusiojo ir įsegti savo trumpą ūsą į jo pagrindinį rapidą.
2. Išsegti savo žumara, nusegti jį nuo ilgojo ūso ir pakabinti kur nors ant šono. Gelbėtoju turi likti ilgasis ūsas su karabiniu.
3. Įsegti ilgąjį ūsą į nukentėjusiojo krolio viršutinę skylę (jei ūsas trumpas) arba nukentėjusiojo pagrindinį rapidą (jei ūsas ilgas). Petzl Energyca'os ilgasis ūsas laikomas trumpu.
4. Į nukentėjusiojo žumara įsegti papildomą karabiną: jei ūsas trumpas – į apatinę skylę, jei ilgas – į viršutinę skylę.
5. Pakelti žumara aukščiau (kad nuo ilgojo ūso persilenkimo iki į žumaro apatinę angą įsegto karabino būtų apie 10 cm atstumas) ir atsistojus į pedali į papildomą karabiną įsegti ilgąjį ūsą. Gaunama sverto sistema.

6. Išsegti savo krolį.
7. Išsegti nukentėjusiojo krolį – naudojantis ūsu kaip svertu palįsti po nukentėjusiojo, kilstelėti ir atlaisvinti krolį. Išsegus krolį abu žmonės pakimba ant vieno ūso, įsegto į žumara.
8. Įpinti ir užblokuoti nusileidimo įtaisą, įsegtą į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą.
9. Stojantis į pedali išsegti ilgą ūsą iš nukentėjusiojo krolio ir žumaro.

- Leidžiantis iš prieš tai buvusios padėties įsegti du karabinus arba atotampą į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą arba nusileidimo įtaiso karabiną. Kitas šios saugos galas turi būti įsegtas į gelbėtojo pagrindinį rapidą.
- Išsegti nukentėjusiojo žumarą.
- Nusileisti po nukentėjusiuoju (gelbėtojas kabo ant dviejų karabinų, prisegtu prie nukentėjusiojo pagrindinio rapido) ir nusileidimo įtaisu nuleisti nukentėjusį žemyn.

Trečias metodas. „Pedalio“ metodas (sugalvojo Don Sergio)

- Iš apačios pakilti iki nukentėjusiojo ir įsegti savo trumpą ūsą į jo pagrindinį rapidą.
- Išsegti savo žumarą ir atsegti nuo jo pedalį. Svertui naudojamas ne ilgasis ūsas, o gelbėtojo pedalio virvė (geriausia, kai pedalis iš Dyneema'os, blogiau, jei pedalis iš juostos).
- Pedalį reikia prakišti arba įsegti į nukentėjusiojo žumaro karabiną ir įsegti pedalio galą į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą arba viršutinę krolio angą. Nuo pedalio mazgo iki žumaro karabino turi būti ne mažiau kaip 10 cm.
- Stotis į nukentėjusiojo žumarą ir pedalį, tuo pačiu metu persegant savo krolį iš po nukentėjusiojo krolio ant savo pedalio galo – gaunasi svertas tarp gelbėtojo ir nukentėjusiojo.
- Pakišti kojas po nukentėjusiuoju ir naudojantis svertu, keliais ir rankomis kilstelėti nukentėjusį ir išsegti jo krolį.
- Įpinti ir užblokuoti nusileidimo įtaisa, įsegtą į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą.
- Stotis į nukentėjusiojo žumarą ir pedalį ir ir perkelti nukentėjusį ant jo nusileidimo įtaiso.
- Išsegti savo krolį iš sverto pedalio ir įsisegti į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą dviem karabinais.
- Nusileisti po nukentėjusiuoju ir nusileidimo įtaisu nuleisti jį žemyn.

Jei prie nukentėjusiojo prieinama ne iš apačios, o iš viršaus:

- Iki nukentėjusiojo nusileisti naudojantis žumaru ir kroliu.
- Išsegti nukentėjusiojo žumarą, vietoj jo naudotis savuoju.
- Perkelti savo krolį žemyn po nukentėjusiojo kroliu.
- Nukelti nukentėjusį vienu iš anksčiau aprašytu metodu: "krolio-krolio" arba "ilgojo ūso".

Jei nukentėjusysis pakibęs ant nusileidimo įtaiso (stoperio) per vidurį virvės:

- Pakilti arba nusileisti iki nukentėjusiojo.
- Įsegti savo trumpąjį ūsą į jo pagrindinį rapidą.
- Išsegti savo krolį.
- Įsegti du karabinus arba atotampą į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą arba nusileidimo įtaiso karabiną.
- Išsegti savo žumarą.
- Nusileidimo įtaisu nuleisti nukentėjusį žemyn.

Kareme pakibusio nukentėjusiojo nuėmimas

Jei nukentėjusysis pakibęs ant nusileidimo įtaiso kareme (metodas panašus į "ilgojo ūso" metodą, t.y. naudojamas sverto principu):

- Privižiuoti prie nukentėjusiojo ir įsegti jo ilgąjį ūsą į savo pagrindinį rapidą.
- Savo ilgąjį ūsą įsegti į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą arba krolį.
- Į žumarą įsegti karabiną ir padaryti svertą.
- Išsegti savo krolį.
- Pakelti nukentėjusį ir išpinti jo nusileidimo įtaisa.
- Persegti nukentėjusiojo nusileidimo įtaisa į apatinę virvę.
- Išmontuoti svertą.
- Įsegti du karabinus į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą ir nusileisti.

Kilpos (karemo) perėjimas:

- Nuleisti nukentėjusį iki mazgo lygio (svarbu nenusileisti iki karemo pabaigos).
- Įsegti į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą antrą nusileidimo įtaisa ir įpinti jį į apatinę virvę.
- Nusileisti iki karemo galo ir išpinti viršutinį nusileidimo įtaisa.

P.S. Esant galimybei visus persisegimus geriau išrišti ir leistis tiesia virve.

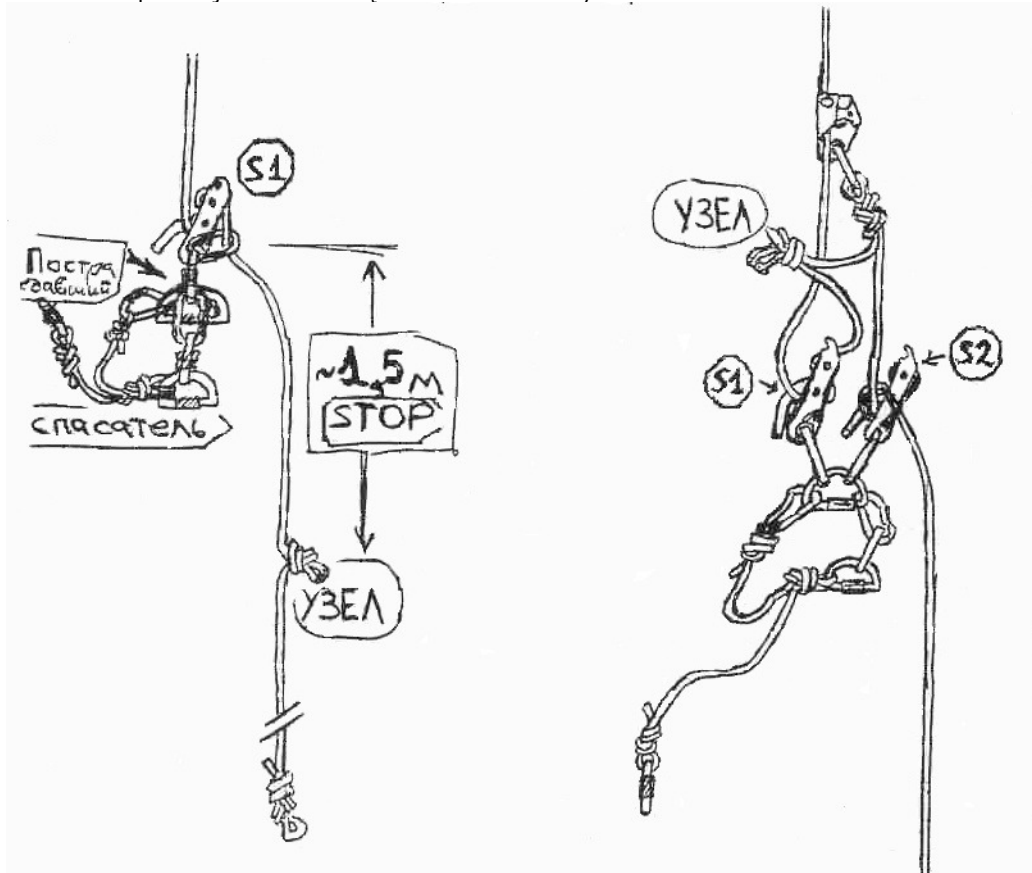
Mazgo perėjimas

- Leidžiantis sustoti iki mazgo likus 1,5 –2 m atstumui. Užblokuoti nusileidimo įtaisa.
- Po mazgo surišti aštuoniukę.
- Įsegti aštuoniukę į savo žumarą, atsegti žumarą nuo ūso ir prisegti jį prie virvės virš savęs – gaunasi karemas. Toliau – kaip pereinant karemą.

Jeigu virvės apačioje neužtenka tam, kad mazgą būtų galima apeiti aprašytu būdu, galimas kitas būdas:

- Leidžiantis sustoti iki mazgo likus apie 30 cm. Užblokuoti nusileidimo įtaisa.
- Įsegti virš nusileidimo įtaiso žumarą.
- Į žumarą įsegti ilgąjį nukentėjusiojo ūsą ir į šitą ūsą įpintą antrą nusileidimo įtaisa, įsegtą į nukentėjusiojo pagrindinį rapidą.

4. Perkelti svorį ant antrojo nusileidimo įtaiso. Nusileisti juo, kiek leidžia ilgasis ūsas.
5. Po mazgu įpinti pirmąjį nusileidimo įtaisą.
6. Nupjauti ilgąjį nukentėjusiojo ūsą.
7. Su pirmuoju nusileidimo įtaisu nusileisti žemyn.

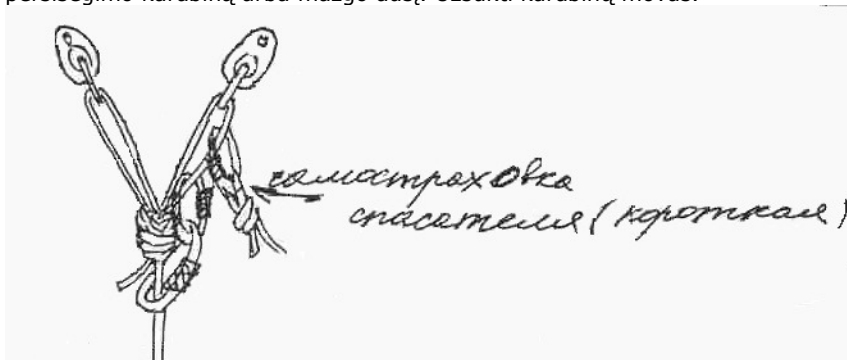

Nukentėjusiojo pakėlimas sverto principu

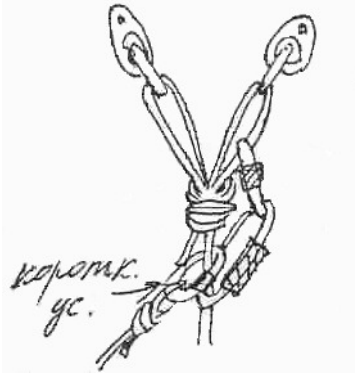
Salygos: Nukentėjusįjį reikia pakelti aukštai, per vieną – du persisegimus iki lentynos, ir tai būtų greičiau nei nuleisti jį žemyn, arba žemyn nuleisti jo tiesiog neįmanoma – ten vanduo, užvarta ir pan.

„Trumpojo ūso“ arba „2 karabinų“ metodas

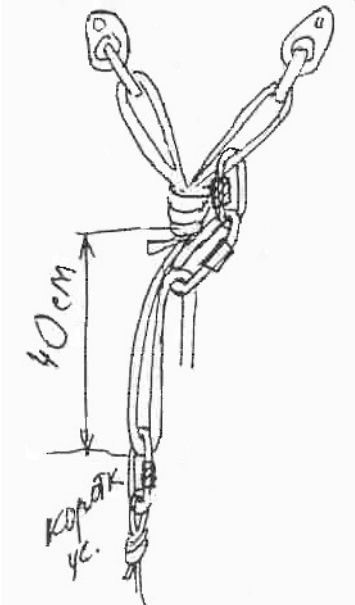
1. Perlipti per nukentėjusįjį iki persisegimo. Jei reikia, išrišti persisegimus po nukentėjusiuoju arba tiesiog nupjauti virvę.
2. Įsegti du karabinius – iš vienos pusės į virvę, ant kurios kaba nukentėjusysis, iš kitos pusės į persisegimo karabiną arba mazgo ausį. Užsukti karabinų movas.

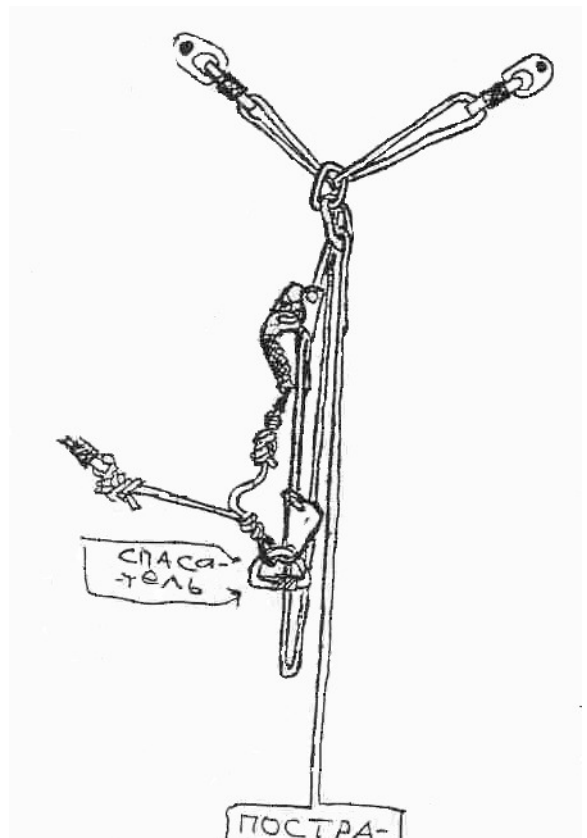
- Įsegti trumpąjį ūsą į nukentėjusiojo virvę virš susegtų karabinių ir pakibti ant ūso.

- Keliant nukentėjusįjį ranka, žvaru ir tuo pačiu metu apkraunant savo trumpąjį ūsą nusileisti tiek, kad tarp trumpojo ūso karabino ir svėro karabino būtų ne mažesnis atstumas kaip 40-50 cm (šis atstumas reikalingas tam, kad būtų galima patogiai įsegti krolį ir žvarą).
Pastaba: jei nepavyksta pakelti nukentėjusiojo rankomis, tada reikia įsegti žvarą ir pedalį prakišti per pagrindinio rapido apačią.

- Po to įsegti krolį ir žvarą virš savo trumpojo ūso į virvę, per karabiną einančią link nukentėjusiojo.
- Savo svoriu (galima padėti rankomis) pakelti nukentėjusįjį iki virvės tvirtinimo taško (kai reikia, pakilti kroliu ir žvaru).
- Prikabinti nukentėjusįjį už saugos ūso į kablį. Pačiam persikabinti už saugos ūso.
- Šiek tiek nusileisti kroliu ir žvaru, kad nukentėjusysis pakibtų ant savo saugos ir būtų galima išsegti jo krolį ir žvarą.
- Išardyti persisegimą ir pakartoti visus veiksmus iki sekančio kablo.

„Pagrindinio rapido“ metodus

1. Pakilti ar nusileisti iki nukentėjusiojo.
2. Pagrindinės virvės galą (jei reikia – nupjauti virvę) prakišti per nukentėjusiojo pagrindinį rapidą į dešinę nuo krolio rankenėlės. Ant galo užrišti mazgą.
3. Nusegti nukentėjusiojo žumara ir pasiimti jį su savimi.
4. Perlipti per nukentėjusįjį.
5. Į nukentėjusiojo žumara įsegti skridinį ir prakišti pro jį per pagrindinį rapidą prakištos virvės galą.
6. Pakilti į viršų, kiek leidžia virvė, arba iki persisegimo.
7. Įsegti nukentėjusiojo žumara į pagrindinę virvę. Į virvės galą, išeinantį iš skridinio (arba karabino, jei skridinio nėra) įsegti savo krolį ir žumara. Gaunasi sverto sistema. Nukentėjusiojo krolis ir pagrindinis rapidas veiks kaip polispasto dalis (блок-тормаз).
8. Pakelti nukentėjusįjį iki žumaro (sverto). Nukentėjusysis pakibs ant savo krolio.
9. Stotis į sverto žumaro pedalį ir persegti savo ilgąjį ūsą į šį žumara. Persegti krolį į pagrindinę virvę.
10. Užlipti iki persisegimo ir įsegti karabiną su skridiniu į mazgo kilpą. Pakartoti visus veiksmus su sverto įrengimu.
11. Pakelti nukentėjusįjį iki persisegimo ir pakabinti jį ant saugos ūso.
12. Išsegti nukentėjusiojo krolį (arba nupjauti virvę virš krolio).
13. Jei reikia, išardyti persisegimą ir pakartoti visus veiksmus iki sekancio kablo.

Larokko pedalis

Sunkaus krovinio, maišo (nukentėjusiojo) pakėlimo metodas, kuriam nereikia didelių fizinių pastangų.

1. Reikia atpjauti nuo pagrindinės virvės (8-10 mm diametro) galo tiek (2,5 -3 m), kad ištiesus koją skridinys įsiremtų į krolį.
2. Vieną šito ūso galą reikia prakišti pro viršutinę krolio angą, į kurią kabinamos viršutinės apraišos, ir užrišti gale pusę greipvaino mazgo.
3. Kitame ūso gal reikia surišti kilpą kojai (vedlio, ašos ar aštuoniukės mazgu), t.y. pasidaryti pedali.
4. Šitą pedali per skridinį reikia įsegti į rankinio blokanto viršutinę angą (į rankinio blokanto apatinę angą turi būti įsegtas ilgasis gelbėtojo ūsas). Žumaras šiuo atveju dirba truputį prasčiau nei paprastas blokantas (Basic).
5. Krovinyas arba nukentėjusysis transrepu prikabinamas prie pagrindinio gelbėtojo rapido.
6. Toliau lipimas nelabai skiriasi nuo įprastinio SRT lipimo. Jėgų sunaudojama žymiai mažiau nei įprastai, tačiau lipimo greitis taip pat nedidelis.

